

М.Қозыбаев атындағы СҚМУ
Тарих, Экономика және Құқық факультеті
Т(б)-16қ тобы

Орындаған: Аманкүл Әзиза
Қабылдаған: Картова Зауре Кенесовна

«Көне түріктердің
рухани мәдениеті және
Ұлы Жібек жолы»

Жоспар.

- **I. Көне түріктердің рухани мәдениеті**
- 1.1 Наным-сенімдері, діни ұғымдары
- 1.2 Түркі халықтарының жазба ескерткіштері
- **II. Ұлы Жібек жолы**
- 2.1 Ұлы Жібек жолының дамуы мен тарихы
- 2.2 Ұлы Жібек жолы бойындағы қалалар
- 2.3 Ұлы Жібек жолының бағыттары мен тармақтары
- **Қорытынды**

- **Жұмыстың мақсаты:** Көне түріктердің рухани мәдениетін қарастырып, Ұлы Жібек жолының даму тарихын анықтау.

- **Жұмыстың міндеттері:**

- 1.Көне түріктердің рухани мәдениетінің ерекшеліктерін анықтау.
- 2.Түркі халықтарының жазба ескерткіштеріне тарихи назар аудару;
- 3.Ұлы Жібек жолының даму барысы мен негізгі міндеттерін қарастыру;
- 4.Ұлы Жібек жолы бойындағы қалалардың пайда болуы мен гүлденуі.

- I Көне түріктердің рухани мәдениеті
- 1.1 Наным-сенімдері, діни ұғымдары

Наным-сенімдері

•Көк-Тәңірі

•Жер-Суға

•Ұмай ана

Көне түріктер дәуірінде «Тәңірі» сөзі бірнеше мағанада қолданылады.

- Құдай ретінде;

Аспан дүние бөлігі ретінде;

Құдайланған адам ретінде;

- Әмір етуші әмірші;

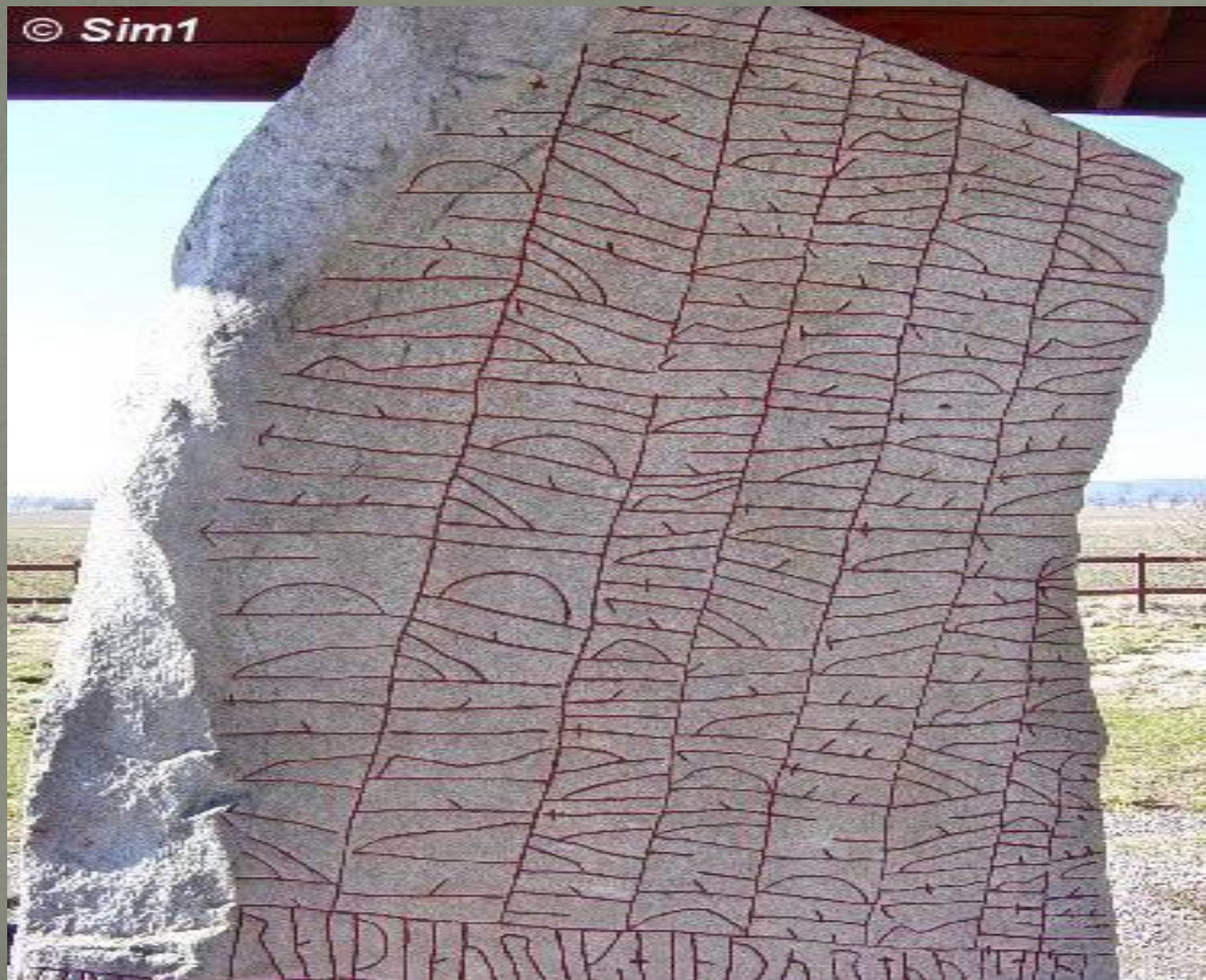

● 1.2. Жазба ескерткіштері

VI - X ғасырларда көне түркі жазба ескерткіштерін
түркологиялық әдебиеттерде негізінен үш топқа бөліп
қарады:

© Базылхан Н., 2005

© Рэзрлхэн Н' 5005

II Ұлы Жібек жолы

2.1 Ұлы Жібек жолының дамуы мен тарихы

Фердинанд Фон Рихтгофен (1832-1876)

2.2. Ұлы Жібек жолы бойындағы қалалар

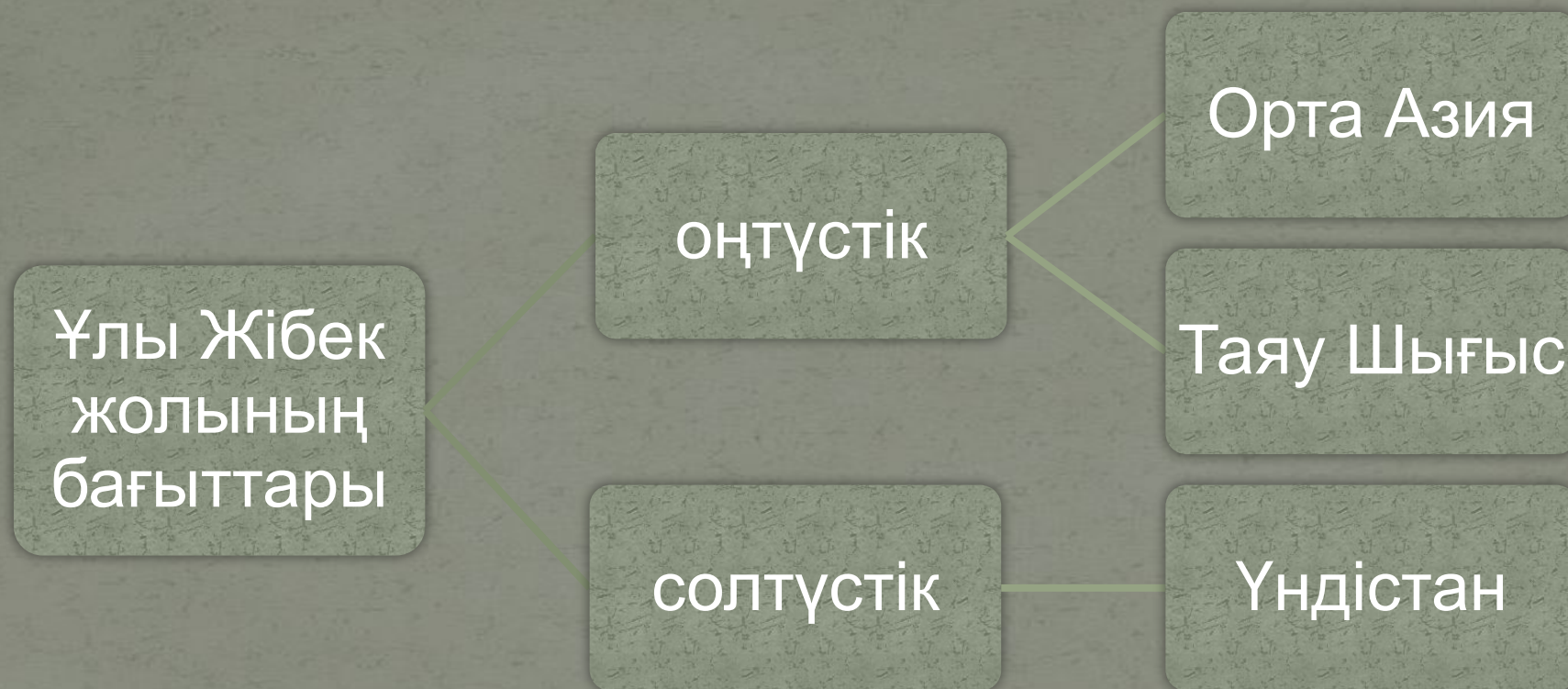

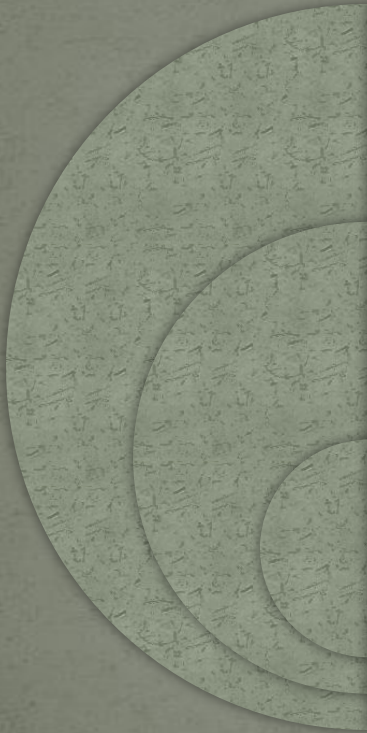
2.3 Ұлы Жібек жолының бағыттары

Қазақстан жеріндегі Ұлы Жібек жолының негізгі бағыттары:

Жетісу мен Оңтүстік Қазақстан арқылы өтіп, төрт тармаққа бөлінді:

Батыстан шығысқа бағытталған Іле
бағыты

Еуропа бағыты

Орта және Шығыс бағыттары

Қорытынды

- Жұмысты қорытындылай келе, әлем мәдениетінің қалыптсауына ерекше әсер еткен, өзіндік орны бар түркі мәдениеті жайлы көптеген мәліметтерге қанық болдық. Мұны біз сонау сақтар мен ғұндар заманынан бастау алатын көне түріктердің рухани мәдениеті мен Орхон-Енесей ескерткіштерінде бейнеленген Күлтегін мен Тоныкөктің қалдырған жазбаларынан-ақ көреміз.
- Ұлы Жібек жолы және ғасырдан ғасырға ұласып келе жатқан ұлағаты мол дәстүрлер мен тығыз байланыстар, әсіресе, оның кемел келешегі мені сүйсіндіреді әрі таңғалдырады.
- Еуропа мен Азияны, Шығыс пен Батысты ұштастырған бұл жол түрлі мәдениеттің дамуына ықпал етіп, алыс-жақын елдердің өзара қарым-қатынас жасауына өте қолайлы еді. Қазақ даласында өмір сүрген сол замандағы отырықшы қала тұрғындары мен көшпелі тайпалар адамзат мәдениетінің дамуына әсерін тигізген. Халықтың тұрмыс-тіршілігі жақсарып, білім деңгейлері көтерілді. Саусағынан өнер тамған қолөнер шеберлері өздерінің таңғажайып туындыларын дүниеге әкелді.

**Назар аударғандарыңызға
рахмет!**